

Decernik

Leto V. (XII.), šte. 279

Maribor, sreda 9 decembra 1931

»JUTRA«

zha, a razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16, ur
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno preiman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelok »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Strašna prometna nesreča pri Žalcu

VLAK ZAVOZIL V CELJSKI AVTOBUS. DESET OSEB MRTVIH, VEČ TEŽKO IN LAŽJE RANJENIH.

ŽALEC, 9. dec. Med Petrovčami in Žalcem se je danes nekaj pred 11. uro pripetila strahovita avtobusna nesreča. Velenjski vlak, ki dosepe okoli 11. ure v Celje, se je na cestnem prehodu pri Levcu zaletel v celjski avtobus, ki vozi med Celjem in Vranskim. Sedem oseb je bilo takoj mrtvih, dočim jih je bilo večje število strašno razmesarjenih. Reševalno društvo iz Celja je ponesrečence takoj prepeljalo v bolnišnico, vendar so trije podlegli za-

dobljenim poškodbam. To je menda največja prometna nesreča v Sloveniji, odkar se je uvedel avtomobilski promet pri nas.

Do 13.30 ure znaša skupno število mrtvih deset, vendar je treba računati s tem, da bo število smrtnih žrtev še večje, ker se v bolnišnici še več ranjencev bori s smrtjo. Železniška direkcija je takoj odredila strogo preiskavo, da dožene, kdo je nesrečo zakrivil.

Režim v Bolgariji

Danes je nova bolgarska večina, ki je pri zadnjih volitvah v sobranju zrastle iz poprejšnje opozicije, že toliko časa na krmilu, da lahko presodimo, kaj je od tistega, kar je obljubljala, izvršila ali vsaj pozkusila izvršiti. Ko je bila še v volilni borbi, je naglašala, da bo v notranji politiki odstranila vse uplive neodgovornih elementov, uredila na novo gospodarsko poslovanje, v prvi vrsti kredite ter uvedla režim popolne svobode in enakopravnosti legalnih strank. V zunanji politiki je obljubila preorientacijo, tesnejšo naslonitev na Francijo in njeno skupino ter pospeševanje solidarnosti balkanskih držav in narodov. Posebno glede odnošajev do Jugoslavije je naglašala svojo trdno voljo, da se pozabi vse, kar je nekoč bilo, in poišče podlaga za iskren bratski sporazum.

Mi smo sicer že takrat dvomili, da bi mogel novi režim izvesti vse te svoje lepe načrte brez resne nevarnosti za svoj obstoj, posebno še, ker smo vedeli, da je v nasprotju s tremi važnimi in močnimi faktorji: odločujočimi izvenparlamentarnimi krogi, makedonstvujušimi in neko velesilo, ki se s svojim uplivom iz Bolgarije ne bi dala kar tako na lepem izrinuti. Vendar smo pa pričakovali da bo novi režim pokazal vsaj dobro voljo in izvedel tisto, kar bo stvarno izvedljivo in mogoče. Razvoj dogodkov pa je pokazal, da se niti to ni zgodilo in danes lahko trdimo, da so se po zadnjih volitvah v Bolgariji sicer izmenjale politične osebnosti in stranke, kurz je pa tako v notranji kakor v zunanji politiki ostal nespremenjen. Gospodarsko stanje se tudi ni prav nič izboljšalo, vprašanje gospodarskih kreditov in posojil se ni rešilo, makedonstvujušči so sije ko prej suverena organizacija v državnem sklopu, njihov teror, podkrepjen po atentatih in izpadih na mejah, se nadaljuje in znana velesila je še vedno gospodarica položaja na Bolgarskem.

Vzroka za vse to sta dva. Prvi in najmočnejši je ta, da so poprej omenjeni trije faktorji sicer izročili vlado novi parlamentarni večini, toda s mogočnimi pritiski in pod najstrožjo kontrolo, drugi je pa razrovanost in nesoglasje vladne grupacije same. Koalirane skupine so po svojih programih nazorih in stremljenjih precej heterogene, a v sklopih vsake zase n' potrebne harmonije. Posebno velja to za dejansko in idejno najmočnejšo članico koalicijske, za zemljoradniško stranko.

Ko je znana desničarska revolucija vrhela Stamboljskega in njegovo vlado in deloma pomorila, deloma izgnala njegove sodelavce, je zemljoradniška stranka ostala brez močnih voditeljev. Posamezni manj znani in močni zemljoradniški prvaki, ki so ostali, so skušali pokret obnoviti, a sprva sploh niso uspeli. Zediniti se niso mogli niti glede enotnega vodstva in do zadnjih volitev je bila nanovo oživljena stranka razcepljena na več medsebojno srutih skupin. Osebná in sektorska stremjenja so žal ostala tudi še po združitvi pred volitvami in po volilni zmagi. Ta stremjenja so tudi povzročila,

Hitlerjeve priprave za prevrat v Nemčiji

GRUPACIJA HITLERJEVIH UDARNIKOV. - NARODNOSOCIALISTIČNA VEČINA NA HESENSKEM. - KMETJE NOČEJO PLAČEVATI DAVKOV. - HITLER IN ITALJANSKI FAŠIZEM. - POT V ITALIJO. - BRÜNINGOV GOVOR V RADIU.

BERLIN, 9. dec. Najnovejše časniške vesti poročajo, da je Hitler osnoval svojo organizacijo, posebno udarno, popolnoma po vzorcu nemške državne brambe. Poveljništvo severovzhodnih čet svoje milice je Hitler prav te dni premestil iz Düsseldorfa v Münster na Westfalskem in sicer zaradi tega, ker je tamkaj tudi sedež generalnega štaba šeste divizije državne brambe. Tudi vsa okrožna poveljstva Hitlerjevih udarnikov so se namestila v onih krajih, kjer so poveljstva redne vojske. Mimo tega je pa Hitler kot vrhovni poveljnik sprejel v svojo organizacijo tudi številne bivše visoke častnike, ki tvorijo ob enem s svojo funkcijo v njegovih četah tudi stalno zvezo s poveljstvi državne brambe.

DARMSTADT, 9. dec. Narodni socialisti, ki so v hesenskem deželnem zboru najmočnejša stranka, zahtevajo od centra, da jim prepusti v vladi mesto notranjega in finančnega ministra, dočim mu mesto prosvetnega ministra še prepuščajo.

BERLIN, 9. dec. V mnogih krajih Hesenske in Renske proviice so kmetje sklenili, da ne bodo plačevali ne državnih ne občinskih davkov. Tudi za plin, elektriko in vodo bodo plačevali samo 50 odstotkov. Enako gibanje se širi tudi po Šleziji in drugod.

VARSAVA, 9. dec. Tukajšnji listi pišejo, da je treba resno računati z možnostjo, da bo Hitler prevzel oblast v Nemčiji, in razpravljajo o vprašanju, kakšen mednarodni položaj bi potem nastal. Kakor vse kaže, Hitler ne bo iskal s Francijo niti stikov niti sporazuma. Položaj je napet, vendar pa je treba obraniti mirno kraljevstvo.

da ni bila za zemljoradniške emigrante predložena in izdana amnestija, in to iz enostavnega razloga, ker so se sedanji voditelji zball, da bi se povrntvi nekaterih močnih osebnosti iz emigracije njihova veljava zmanjšala.

Taka, na eni strani od izvenparlamentarnih krogov uplivana, na drugi pa medsebojno neenotna grupacija zato ni bila, ni in tudi najbrže sploh nikdar ne bo sposobna, da bi izvedla svoj volilni program in privedla Bolgarijo na nova politična

FLORENCA, 9. dec. Italijansko časopisje povdarja, da je po besedah Hitlerjevih odposlancev dokazana popolna sorodnost Hitlerjevega pokreta s fašizmom. Odposlanca Niemland in Strieber sta opetovano izjavila, da žele nemški nacionalni socialisti fašistični Italiji največjo bodočnost in da globoko spoštujejo Mussolinija.

BERLIN, 9. dec. Vodja narodnih socialistov Adolf Hitler bo, kakor doznavamo, odpotoval še te dni v Rim, nato pa še v Budimpešto. Obe potovanji bosta v zvezi z njegovo akcijo.

BERLIN, 9. dec. Državni kancelar dr. Brüning je sinoči govoril v radiu in pozval deželne vlade, da princip solidarnosti tudi v praksi izvedejo. V finančni politiki bo nemška vlada, je dejal Brüning, storila vse, da ohrani marko na sedanji višini. Nadalje se je v svojem govoru bavil z nacionalnimi socialisti. Njihovo naraščanje je dokaz, da se mnogi široki ljudski sloji vdajajo iluzijam. Če se bo Hitler hotel poslužiti ilegalnih sredstev pri svoji akciji, potem bo prišel v navzkrižje z vsemi drugimi voditelji strank. Državna vlada je zato tudi pripravila zakon, ki bo prepovedal zasebnim organizacijam nošenje uniform in orožja.

PARIZ, 9. decembra. Pariški listi prinašajo Brüningov govor v celoti, toda skoraj brez vsakega komentarja.

Na smrt obsojeni zločinec pobegnil.

SKOPLJE, 9. decembra. Včeraj zjutraj je pobegnil iz tukajšnjih zaporov na smrt obsojeni zločinec Dauš Osmanović, ki je zverinsko zaklal nekega skopljanskega kočijaža.

pota. Zato bo moral bolgarski narod počakati do novih volitev in izreči tedaj še enkrat svojo odločno besedo. Ta beseda bo nekaj zalega samo tedaj, če bo izrečena jasno in enotno in če bo bodoča parlamentarna večina bolj homogena. Izgledov na zmago bi imeli največ zemljoradniki, toda morali bi poprej izčistiti in utrditi svoje lastne vrste. Mi se nadejamo, da bodo pomen svojega zgodovinskega poslanstva pravilno razumeli in zanj žrtvovali vse svoje politične ambicije

Iz Narodne skupščine

BEOGRAD, 9. decembra.

Včeraj je imela Narodne skupščina svojo drugo sejo pod predsedstvom starostnega predsednika Spinčiča. Seje so se udeležili vsi poslanci. Skupščina je z vzkli kom izvolila predlagane člane verifikacijskega odbora. Med člani tega odbora je tudi poslanec Vekoslav Spindler.

Po seji Narodne skupščine se je konstituiral verifikacijski odbor. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Milan Simonović. Popoldne se je sestel verifikacijski odbor k svoji drugi seji, na kateri je takoj pričel z verifikiranjem poslanskih mandatov. Ugotovljeno je bilo, da proti izvolitvi 249 poslancev sploh ni bila vložena nobena pritožba, tako da so bili njihovi mandati lahko takoj verifikirani. Proti izvolitvi nadaljnjih 57 poslancev pa je bilo vloženi 77 pritožb. Iz dravske banovine je bila vložena samo ena pritožba in sicer proti izvolitvi poslanca Alojzija Drmelja v krškem srezu. Pritožbo je vložil bivši protikandidat v tem srezu Grebenc. O mandatih teh poslancev bo verifikacijski odbor razpravljal na svojih prihodnjih sejah. Zanimivo je, da ni bila vložena niti ena pritožba proti volitvam v Beogradu in na sedežih banovin. Danes dopoldne ima verifikacijski odbor zopet sejo.

Včeraj se je sestel tudi klub narodnih poslancev. Najprej je bil sprejet klubski statut, nato pa se je izvršila izvolitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen minister Nikola Uzunović, za podpredsednika Lovro Petovar. V glavni odbor sta bila med drugimi izvoljena Vekoslav Spindler in Janko Barle.

NOVA ŽELEZNIŠKA PROGA SOFIJA—ČRNO MORJE.

SOFIJA, 9. dec. Včeraj je bila slovesno otvorena železniška proga Sofija—Makočevo, dolga 40 km, ki spaja balkanske planine s Črnim morjem. Svečanosti se je udeležila tudi bolgarska kraljevska dvojica in ogromna množica ljudstva.

MANIFESTACIJE ZA DR. PFRIMERJA.

GRADEC, 9. decembra. Včeraj popoldne so tukajšnji heimwehrovi manifestirali po mestu za dr. Pfrimerja in zahtevali od oblasti, da ga izpusti iz zaporá. Policija se boji, da se bodo demonstracije ponovile v večjem obsegu in je zato strogo pripravljena.

NOVI BOJI V MANDŽURIJI.

PEKING, 9. decembra. Maršal Čang-Hsiljang je izdal kitajskim četam v Činčau ukaz, da zadrže vsako nadaljno prodiranje Japoncev. Njegova namera je, zlomiti pripravljajočo se japonsko ofenzivo.

TOKIO, 9. decembra. Vest o ultimatu japonskega vrhovnega poveljnika v Mandžuriji, generala Honja, ki poziva kitajskega maršala Čang-Hsiljanga, da takoj izprazni Činčau se tu odločno dementira. Nasprotno se pa ne zanika možnost nadaljnega prodiranja proti Činčau. V prihodnjih dneh bo odposlana v Mandžurijo zopet nova divizija.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost, živcev, migreno, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefov« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kulturne dolžnosti Maribora

ZA USTANOVITEV UMETNOSTNE GALERIJE V MARIBORU.

V mali dvorani pivovarne Union je te dni prva umetnostna razstava našega novega kluba »Brazde«. Ta razstava nam dokazuje, da se v skritih zatišjih naših likovnih umetnikov ustvarja marsikaj, kar bo imelo stalno vrednost. Nekaj tega je zbrala ta razstava in postavila pred mariborsko javnost, toda dela bodo na ogled samo do 19. tm., nato bodo spet romala v ateljeje in stanovanja onih, ki so jih napravili. Malo bo obiskovalcev, ki se bodo še kdaj spomnili nanje. In vendar bi bilo potrebno, da bi tudi bodoči rodovi mogli spoznavati prve začetke slovenske likovne umetnosti v Mariboru. Po njih bi šele mogli presoditi stremeljenja osvobodjene obravske slovenske prestolnice in razumeti, da je stremela kvilku na vseh koncih in krajih in da se je pravilno zavedala ne le svojega političnega, ampak tudi kulturnega poslanstva.

Vse to pa bo mogoče samo tedaj, če se bo o pravem času započela akcija za ustanovitev lokalne umetnostne galerije v Mariboru, kajti le galerija je tisti javni forum, ki je trajen in pristopen vsem in vsakomur. Pomena takih galerij se danes zavedajo vsa večja mesta veliko bolj kakor kdajkoli poprej. Ozreti se nam je treba samo po naši državi, ne da bi hodili po vzgledu v tujino. Prav te dni je ustanovil in otvoril svojo galerijo naš Split, malo prej pa je započelo enako akcijo tudi Sarajevo. In če je to mogoče tam, zakaj ne bi bilo v Mariboru? Razumljivo je, da ne mislimo na to, da bi se že kar spočetka osnovala umetnostna

galerija v obsegu ljubljanske, zagrebške, sarajevske, splitske, novosadske itd., a začelo bi se vseeno lahko. Vsaj skromno.

Iniciativo bi morala dati mestna občina s tem, da bi za to bodočo galerijo nakupila nekaj del domačih umetnikov in jih začelo, dokler se ne najdejo primerni nalašč za to določeni prostori, namestila v rotovžu, ki danes žalostno zeva od praznote. V ta namen bi bilo treba določiti v proračunu neko stalno svoto, ki bi ostala vsako leto neokrnjena, odnosno bi se sčasoma po možnosti še povečala. Ute meljitev za to je zelo lahka. Dolžnost občine je, da podpira po svojih močeh vse panoge umetnosti, in če skrbi že vsa leta za gledališče, za glasbo itd., potem tudi na likovno umetnost ne sme pozabiti, kajti tudi ona je prav teko važna kulturna panoga, kakor vse druge.

Prepričani smo tedaj, da bo mestna občina v polni meri razumela svoje poslanstvo in da bo storila že sedaj vse, kar ji bo trenutno mogoče. Od leta do leta se bodo tako zbirale umetnine naših mojstrov, galerija bo rasla in nekega dne bo brez vsakih vidnih in občutnih žrtev ponos in okras našega mesta. Pri tem je pa treba upoštevati tudi to, da ne bo popolnoma pasivna postavka niti v finančnem oziru, kajti nekaj stroškov bo krila že vstopnina, ki jo bodo plačevali obiskovalci, nekaj po porast vrednosti posameznih umetnin. Za reani začetek je pa vsekakor najprimernejša prilika sedanja razstava.

Mariborski in dnevi drobiž

Razprava o mestnem proračunu.

Finančni odsek je pričel danes ponovno razpravljati o proračunu za prihodnje leto. Z ozirom na to, da je dovoljeno še nadalje pobiranje gostaščine, bo imel odsek za kritje v svojem proračunu brez dvomno lažje delo.

Ljudska univerza v Mariboru.

»Sedanji življenjski položaj Rusije« se glasi predavanje, katero bo imel v petek 11. tm. dr. Halm, bivši univerzitetni profesor v Irkutsku. Predavanje, ponazorjeno z mnogimi skioptičnimi slikami, bo nudilo jasen vpogled v nam neznan svet velikih socialnih poskusov in tvori pravo nadaljevanje lanskega predavanja o Rusiji ki je vzbudilo največji interes našega občinstva.

Ljudska univerza v Studencih.

V četrtek 10. t. m. ob 19. uri bo predaval g. profesor Baš o Mariboru pred 100 leti.

Novi grobovi.

V pondeljek je preminula na Slomškovem trgu 16 prijubljena bivša gostilničarka Marija Pregeljeva, v visoki starosti 83 let. Blagopokojnico pokopljejo jutri ob 16. uri na pobjezkem pokopališču. Slikarju Meznariču pa je umrl včeraj v Delavski ulici 10 2letni sinček Albert. Blag jim spomin, preostalim naše iskreno sožalje.

Koncert mladinskega zbora Trbovlje.

Vstopnice h koncertu, ki ga priredi mladinski zbor Trbovlje-Vode v nedeljo ob 11. uri predpoldne v dvorani Union, so od danes naprej na prodaj v papirnici Zlate Brišnikove v Slovenski ulici. Ker je ves dobiček namenjen za Ferijalno kolonijo revnih rudarskih otrok iz Trbovelj, toplo priporočamo Mariborčanom, da posetijo ta koncert v čim večjem številu.

Priznanje domači industriji.

Domača kartonažna tvornica Benčina in drug je bila odlikovana na VI. mednarodnem selmu v Solunu z zlato kolajno. Čestitamo!

Mariborski lovci

obhajajo jutri, v četrtek, 10. tm. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel« desetletnico obstoja tukajšnje podružnice Slovenskega lovskega društva s kratko slavnostno sejo ter prijateljskim večerom s pestrim sporedom. Posebna vabila se ne bodo razposlala. Vsi lovci in njihovi prijatelji iskreno vabljani! Obleka lovska ali promenadna.

Poceni meso.

Jutri, od 8. ure naprej bodo prodajali na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici 280 kg govejega mesa po 5 Din in sicer na osebo 2 kg.

Današnji trg.

Na današnji trg so pripeljali kmetje 6 voz zeljnih glav, krompirja in čebule, 7 voz sadja in 2 voza lončevine ter suhe robe, kmetice so pa prinesle krog 400 glav perutnine. Cene se v splošnem niso spremenile, ostale so iste kakor so bile v soboto, le nekatera živila so se prodajala nekoliko ceneje. Na trgu za seno in slamo je bilo 5 voz sena, 2 otave in 3 slame. Seno se je prodajalo po 75 do 85 Din, otava po 65 do 70 Din, slama pa po 60 do 70 Din 100 kilogramov.

Težka nesreča.

V Cirilovi tiskarni je doletela strojnega mojstra 33 letnega Ernesta Frankla huda nezgoda. Z levice je po nesrečnem naključju prišel v stroj, ki mu jo je odtrgal in zmečkal v zapestju. Ponesrečenca so prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico. Mož je tem bolj obžalovanja vreden, ker tudi desnice nima, ampak samo protezo. Zdaj je siromak brez rok.

Živa bakla.

V ruški tvornici za dušik se je pripetila včeraj težka nezgoda. Tekoč karbid je brizgnil na 43-letnega delavca Jurja Haložana iz Smolnika, in se mu je v hipu vnela obleka, da je gorel kakor bakla. Z veliko težavo so ga rešili njegovi tovariši. Ponesrečenca, ki ima hude opekline, so takoj prepeljali v mariborsko bolnico.

Policijska kronika.

Iz Avstrije so pritrirali 40letnega Josipa B., ki je v oktobru ukradel hlapcu Kacu v Spodnjem Radvanju 4600 Din. Izročili so ga sodišču. Aretirani sta bili Micika in Terezija, ker sta ukradli svojemu kavalirju listnico s 170 dinarji. Ker zvrčata krivdo druga na drugo, so obe pridržali v zaporih. Nadalje je bila aretirana pretepaška družba, Josip S., Franče K., in Cenc M. s katero je imela policija velik križ, preden je pomirila pretepače. Zaradi pijanosti in razgrajanja so morali prespati noč v policijskih zaporih tudi Anton J., Avgust R., Jože T. in Jurij A.

Obitelj Klemenc

naznanja prijateljem in znancem, da vslad boleznini ne slavi svoje krstne slave.

O zimskem času

Savinjskih planin, Pohorja in Julijskih Alp bo predaval g. Vlado Cizelj v torek, dne 15. decembra 1931 ob 20. uri v Zadrugi gospodarski banki. Predavanje, ki ga priredi Zimskosporni odsek SPD Maribor, bo spremljalo nad 130 krašnih diapozitivov. Z gornjim predavanjem zaključuje ZSO - SPD cikel predavanj o naših planinah.

Ustreljen tihotapec.

Včeraj okoli 2 ure ponoči je patrulja obmejne čete ustrelila v bližini Treh ribnikov v občini Gradišče pri Selnici ob Muri tihotapca, ki se na poziv ni hotel odzvati in je skušal pobegniti. Imena ustreljenega tihotapca doslej še niso mogli ugotoviti.

Najdeni predmeti.

Pri predstojništvu mestne policije je bilo oddanih, odnosno prijavljenih večje število v novembru najdenih predmetov, med njimi več ženskih ročnih torbic z manjšimi zneski.

Cercle français.

Čitalnica francoskega krožka Grajska ul. 5, bo odslej ob sredah od 17.30 do 19.30 ure odprta.

Red na pot v Kamnico!

Najlepše sprehajališče v okolici mesta je brezdvomno pešpot od Vrbanove ulice naprej proti Lavrenčiču. Kljub dejstvu pa, da je cesta v dobrem stanju, kolikor je pač zdaj to mogoče, in gladka, tako da se lepše vozi po njej kot po pešpoti, in navzlic vsem protestom in apelom javnosti, še vedno razni kolesarji dan za dnem vznemirjajo šetalce, matere in pestunje z majhno deco in stare ljudi, za katere je namenjena ta pot. Več društev se je že obrnilo na mestno načelstvo, da poskrbi tudi na tej cesti za mir in red. S tem pa, da je 3-4-krat poslalo stražo na to stran mesta, še davno ni pomagano. Tu je treba rednega nadzorstva in strogih kazni. Kako se je že razpasla brezobzirnost kolesarjev na tej poti, to drastično pokazuje primer, ki se je dogodil tam v nedeljo zvečer. Majhna družba se je vračala okrog 19. ure iz Kamnice. Kar naenkrat se pojavila iz teme (tu se sme voziti tudi brez luči!) neki kolesar in podere na tla mlado mater. In jo povrh še ozmerja, zakaj ne pazi, češ, da bi si lahko še kolo pokvaril! Vprašamo: če to ni nesramnost, kaj pa je potem nesramnost? Zato pričakujemo, da bo naš ponovni apel kaj zalegel in da bo policija vendar enkrat energično napravila red na tej poti.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 9. decembra ob 20. uri »Zemlja smehljaja« ab. D.
Četrtek, 10. decembra ob 20. uri »Kralj na Betajnovi« ab. A.
Sobota, 12. decembra ob 20. uri »Ptičar« ab. B.
Nedelja, 13. decembra ob 15. uri »Zemlja smehljaja«. — Ob 20. uri »Ženitev«. Premijera.

Naslednja dramska premijera bo v nedeljo, 13. t. m. ob 20. uri. Uprizorila se bo Gogoljeva komedija »Ženitev«, katere vsebina je nad vse zabavna, mestoma pa groteskno satirična. Tipi te komedije, ki jo naziva pisatelj »Dopolna neverjeten dogodilja«, so sijajno orisani in so »Ženitvi« pripomogli do trajnega uspeha. Režira H. Tomašič.

Mariborsko gledališče. Za trinaisto obletnico Cankarjeve smrti v četrtek, 10. tm. se bo vprizorila njegova učinkovita drama »Kralj na Betajnovi«. Ab. A. — V soboto 12. tm. se bo pela melodiozna Zellerjeva opereta »Ptičar« za ab. B.

Sreda

Sreda

kabaretni večer

Velika

kavarna

Zakon o meščanskih šolah.

Na predlog ministrstva prosvete je kralj podpisal zakon o meščanskih šolah, ki so državna ustanova. Njih namen je, da dajo svojim učencem razen potrebne socialne vzgoje in vzgoje v duhu državnega in narodnega edinstva in verske strpnosti, obsežnejše znanje nego ga more nuditi višja osnovna šola in da pripravijo svoje učence za trgovske, obrtno-industrijske in poljedelske poklice v življenju s tem, da jim dajo zaokroženo praktično znanje, razvijajo v njihovo vneto za te poklice in jih pripravijo za srednje strokovne šole. Meščanske šole imajo stopnjo nižje srednje šole in se delijo v deške, dekliške in mešane. Vsaka meščanska šola ima svoje okrožje, iz katerega prvenstveno posejajo učenci dotični zavod. Okrožje odreja minister prosvete. Meščanske šole so lahko tudi internatsko urejene.

Zbor učiteljskega društva Maribor - levi breg.

Sresko učiteljsko društvo JUU Maribor levi breg je imelo minulo soboto v dvorani Nabavljane zadrage v Mariboru svoje prvo zborovanje. Otvoril in vodil ga je društveni predsednik gosp. Mirko Vauda. Zborovanje je posetil tudi sreski načelnik, vladni svetnik g. dr. Ipavic, ki je takoj po predsednikovem pozdravu povzel besedo iz izrazil priznanje učitelstvu, ki je tudi v vsem delovanju za zmagonosni 8. november t. l. dokazalo, da je vedno prvo na mestu povsod, kjer ga kliče domovina in kralj. Triumfalni uspeh volitev v narodno skupščino je v velikem zaslugi zavednega učiteljstva. Ob sklepu tega govora so zborovalci zaklicali kralju trikratni živijo, nakar je predsednik izrazil g. predgovorniku zahvalo za učitelstvu izraženo priznanje s podarkom, da je učiteljstvo s tem storilo le svojo državljansko in nacionalno dolžnost, katero je in bo razumevalo izpolnjevati vedno, kadar bo klicano.

Po tej patriotski manifestaciji je zbor razpravjal o svojih perečih stanovskih zadevah; strokovni učitelj g. Lavrenčič pa je predaval »O modernem telovadnem pouku«. Med mnogimi predlogi so zborovalci iznesli svoje pritožbe radi odtegljajev stanarine po novi odredbi o cennitvi stanovanj, s čemer so kot »delavci-zastopniki« najbolj prizadeti upravitelji. Istotako so izrazili začudenje, da slovensko učitelstvo nima iz svojih vrst zastopnika med nar. poslanci, niti doslej še v banovinskem svetu, in je bil zadevno odposlan predlog sekciji. Zborovanja se je udeležilo 80% članstva, in vse kaže, da bo novo društvo znalo in moglo vršiti svojo nalogo v polni meri. To našemu obmejnemu učiteljskemu društvu tudi iz srca želimo!

Najboljša plesna kapela v Mariboru v Veliki kavarni — dnevno koncert.

Vlom v samostansko cerkev v Studencih

Poljčane 8. dec.

V noči od 8. na 9. junija je bil izvršen vlom v samostansko cerkev v Studencih. Vlomilec se je splazil v cerkev skozi okno in odnesel iz tabernakla glavnega oltarja monštranco in 2 ciborija s preginjali. Nato je še oropal v rakvi stranskega oltarja mučenika Fidelisa pozlačene krone in treh zlatih prstanov. Ukradeni predmeti so bili vredni okoli 8000 Din.

Orožništvu se tokrat kljub vestnim poizvedovanjem ni posrečilo izslediti zlikovca. G. komandir pa je imel na sumu med drugim tudi nekega Ivana Magerla ki pa se mu tatvina ni dala dokazati.

Dva meseca pozneje pa je bil taisti Ivan Magerl obsojen radi večkratnih vlomnih tatv in povzročenih na več krajih ob vznožju Pohorja na 8 let ječe. In zdaj, po 4 mesecih je iz nekega posebnega namena nenadoma priznal, da je izvršil tudi tisti vlom v studeniško cerkev. Izjavil je preiskovalnemu sodniku, da je ukradene predmete razpečal v denar. Le monštranco je ponoči blizu Studenc zakopal v zemljo, dokler ne dobi zanj primernega kupca.

Da se prepričajo o njegovi trditvi, so prignali 5. decembra Magerla v Poljčane. Preiskovalni sodnik in orožništvo so odšli z njim na mesto, od njega označeno. In res so kmalu našli v bližini proge nedaleč od kolodvora Sl. Bistrice zakopano monštranco, ki so jo prepoznali kot last studeniške samostanske cerkve. Po tej ugotovitvi so Magerla odpeljali nazaj v sočne zapore, kjer bo zdaj še za cerkveni rop prejel zasluženo kazen.

Iz Ljutomera

Zopet ogenj V naši okolici je v zadnjih mesecih do tja pogorelo že več hiš. Kako so nastali ti požari, je še vedno nepojasnjeno. Pri Mali Nedelji je minuli teden požar upepelil vse gospodarsko poslopje gostilničarja Koseja. Ni dvoma, da je tu na delu zločinskih rok.

Naš narodni poslanec g. Zemljč je pred odhodom v Beograd prirejal v vsem okraju informativne sestanke. Značilno je, da so se udeležili sestankov in stavili svoje predloge tudi oni, ki so se odločno borili proti volitvam v narodno skupščino.

dominajite se CMD

Umor v megli

O zanimivem kriminalnem primeru, v katerem je važno vlogo igralo vreme, pripoveduje dunajski kazenski zagovornik dr. Jacobsohn.

To se je dogodilo pred leti v neki češki vasi. Jesenskega dne ob ¼5 uri zjutraj je bil v svojem sadovnjaku ubit bogat kmet Hrček, ko je obiral tam hruške. Zadan mu je bil smrten udarec po glavi z nekim topim predmetom, najbrže s kolom. Kdo je bil morilec, to je ostalo dokaj časa zavito v zagonetno temo, slednjic pa so neumorna pozvedovanja dovedla kriminaliste na gotovo sled. Javila se je namreč priča, ki je baš tisto jutro opazovala, kako se je zdej iz umorjenčeve hiše priplazil neki Jan, krčmarjev sin iz bližnjega mesteca, in izginil v sadovnjaku. Tam je bil očitno skrival svoje kolo, zakaj takoj nato je splezal čez plot in se naglo odpeljal na svojem kolesu.

Bilo pa je znano, da je ta Jan lazil za Andulko, hčerko bogatega Hrčka, ki je veljala za vaško lepoticico in ki je imela veliko snubcev in častilcev. In je bil Jan resnično tudi Andulkin skrivni ljubček. Tisto noč je bil pri njej in je zapustil Hrčkovo hišo okoli ¼5 ure zjutraj, da se popelje domov. V tem smislu bi se bil Jan tudi lahko zagovarjal pred preiskovalnim sodnikom. Toda Jan je bil kavalir. Ni hotel svoje izvoljenke osramotiti pred javnostjo. Kavalir molči! Povrh ga je še sosed lepe Andulke, neki Brezina, težko obremenil. Ta je kot priča izpovedal pod prisego, da je tisto jutro ob ¼5 uri videl od svoje hiše, kako je Jan starega Hrčka pobil na tla z debelim polenom. Na vprašanje državnega pravdnika je izjavil, da je bila dotična hruška oddaljena od njega »samo« 40 do 50 metrov, tako da je mogel vse natančno videti.

Jan je bil obsojen na petnajst let težke ječe.

Andulko je tragična usoda njenega drugega tako pretresla, da je poizkusila izvršiti samomor. Ko je okrevala, pa se

je odločila za vsako ceno rešiti Jana. Poverila je stvar odličnemu praškemu odvetniku, in ta je dosegel obnovo kazenskega procesa proti Janu. Ampak Andulka sama je morala pregovoriti neverjetno značajnega fanta, da je izdatisto tajno. On bi bil za žensko čast svoje ljubice gotovo molčal do smrti! Proti Brezini pa je državno pravdnništvo dvignilo obtožbo zaradi krivega pričanja. On je trdovratno vztrajal na svojih prejšnjih izpovedbah. Tedaj mu je Janov branitelj predložil, da je nemogoče, da bi videl na razdaljo 40 ali 50 metrov ob ¼5 zjutraj, ko je tistega dne izšlo sonce šele celo uro pozneje. Brezina — že nekoliko v zagati, — je temu nasproti odvrnil, češ da je takrat pač še svetil mesec. Na to je sodni dvor sklenil, da se o tem povpraša pristojna državna vremenska opazovalnica.

Odgovor meteorološke postaje je bil za Brezino uničevalen: Sonce da je ta dan izhajalo šele po pol šestih uri, mesec pa že 35 minut po polnoči ni bil več viden. Vrhu tega je ležala v kritičnem času nad vso pokrajino tako gosta megla, da je moglo človeško oko ob ¼5. zjutraj videti kvečjemu šest korakov daleč. — Pod težo teh dokazov je Brezina omahnil in je konečno priznal, da je na obravnavi proti Janu krivo pričal. Hotel je uničiti Janovo eksistenco, da bi s tem preprečil, da bi Andulka poročila Jana. On sam si je bil namreč vtepel v glavo, da mora lepa in bogata Andulka postati njegova žena in nikogar drugega. Pojasnil je potem tudi smrt starega Hrčka. Možu je na hruški tako nesrečno spolzele, da je z glavo treščil z vso silo na debelo grčavo vejo; od tam je padel na tla v travo, kjer je obležal mrtev.

Sodišče je Jana seveda oprostilo. Očitno pa je bilo v tem primeru vprašanje vremena ob času dozdevnega zločina, in le razčiščenje tega vprašanja je rešilo poštenega človeka v praksi, sodnijo pa obvarovalo justične zmore.

Iz Slov. Bistrice

Izpremeba v občinskem odboru. Z dekretom so bili razrešeni svojih funkcij kot mestni župan dr. Boštjan Schaubach, kot občinska svetovalca Ivan Kos in Henrik Matusch, kot odbornik Karl Stuppan. Za novega mest. župana je imenovan dr. Simon Jagodič, zdravnik v Slov. Bistrici, za prvega svetovalca dr. Josip Pučnik, za drugega Vinko Gornjak, ekonom, za občinskega odbornika pa Branišlav Mondino, lekarnar.

Drzen vlom v poštni urad. Ni še dolgo, ko so drzni lopovi vlomili v Zgor. Bistrico in odnesli precej denarja. Sedaj so na prav drzen način vlomili v poštni urad, a na srečo niso prišli do denarja. Velike blagajne se niso lotili, a so prebrskali druge predale in vreče. Zjutraj so uslužbenci opazili vlom in ga javili orožnikom, obenem pa obvestili mariborsko policijo, ki je poslala na lice mesta daktiloskopa. Vlomilci so bili po vsem videzu začetniki brez spretnosti.

Novice iz Ruš

Gospodinjstva šola prične te dni v novem šolskem poslopiju. Šolski odbor je tudi v tem oziru storil v polni meri svojo dolžnost, dal na razpolago jako lepe prostore za kuhinjo kakor obednico in jih opremil po najmodernejših predpisih. S tem je ustrezno nujni potrebi gospodinjstke nadaljevalne šole za našo odraščajočo mladino.

Proslava ujedinenja je prav dobro uspela. Po bakladi skozi vas se je zbralo lepo število narodno čutečih Rušanov v Sokolskem domu, kjer je br. Pirca v vznesenih besedah orisal borbo za osvoboditev in ujedinenje, sokolska deca je pa v primernem gledališkem prizoru pokazala trpljenje naše mladeži v Goriški. Po živi sliki je zapriseglo 29 novih članov in članic.

Tečaj Sokola. V prosvetno-prednjaškem tečaju Sokola je preteklo nedeljo predaval podstarosta mariborske sok. župe, br. dr. Makso Kovačič o sokolski ideji. Lepo število naraščaja in članstva je pozorno sledilo predavatelju, ki je predložil glavno sokolsko načelo, ki zahteva le vrline vsakega individua, absolutno podreditev posameznika napram skupnosti ter pravo razumevanje bratstva v medsebojnem sokolskem življenju. Predavatelj je za svoje navduševalne besede žel topel aplavz.

Lutkovno gledališče. Naš Sokol, pazno sledeč smerem kulturnega napredka, je za naše najmlajše omislil lutkovno gledališče. Prva predstava bo jutri ob dveh popoldne v Sokolskem domu, z lepo pravljičico »Snegulčico«. Po predstavi bo razgovor o tem odru, nato pa predavanje br. Pirca o temi: »Naš zadatek, smer in cilj«. Vse to spada k prosvetnem tečaju, kateri bo stem zaključen.

Iz Poljčan

Praznik rudarjev. Odkar je neka zagrebška družba obnovila naš premogovnik na Stanovskem, ki je več let počival, je zaposlenih tamkaj precej rudarjev. Letos na dan sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, so obhajali svoj praznik kot že dolgo ne. Ob 9. so z godbo na čelu odšli korporativno k službi božji, nato pa so imeli pri gostilničarju Gajšku v Sp. Poljčanah skupno kosilo, ki mu je sledila prosta zabava. Za naš kraj je bilo to rudarsko praznovanje pravcat dogodek.

Sokolstvo

Izredna seja Sokola matice.

Jutri ob 20. uri v Narodnem domu izredna odborova seja Sokola matice. Dnevni red: Silvestrovo.

Sokolska akademija v Konjicah

se z malo spremenjenim programom ponovi na rojstni dan našega vladarja, v četrtek, 17. decembra ob 15. uri v telovadnici deške osnovne šole proti polovični vstopnini. Ta akademija je namenjena v prvi vrsti okoliškemu prebivalstvu in otrokom, ki se zadnjič vsled večerne ure niso mogli udeležiti te akademije, kakor tudi onim, ki so zadnjič morali oditi vsled manjkajočega prostora v telovadnici.

Sport

Medklubski odbor LNP, službeno.

V nedeljo, dne 13. t. m. bodo na igrišču SK Rapida sledeče tekme: Ob 12.30 prijateljska tekma SK Svoboda mladina:SK Rapid mladina in ob 14.15 prvenstvena tekma SK Rapid I:SK Svoboda I. Službujoča odbornika gg. Fišer in Marusig. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP.

Nedeljske tekme bodo sodili naslednji sodniki: prijateljsko tekmo Rapid mlad.: Svoboda mlad. g. Klippstätter in prvenstveno tekmo Rapid I:Svoboda I g. dr. Planinšek.

Mariborski zimskosportni podsavez.

Prihodnja redna seja bo v četrtek dne 10. t. m. v Aljaževi sobi hotela »Orel«. Važno zaradi skakalnice in tekme za državno prvenstvo! Tajnik.

Smučarske tekme in tečaji na Pohorju.

Mariborski smučarski klub priredi za začetnike in izvežbane smučarje pri Pohorskem domu na Pohorju smučka tečaja. Prvi tečaj bo od 25. decembra do 1. januarja, drugi pa od 1. do 7. januarja. Razen tega še dva tečaja v Sv. Lovrencu na Pohorju v času od 10. do 24. januarja. Vsak tečaj traja sedem dni ter se vrši ločeno pouk za izvežbane in začetnike po znanem sistemu Bilgeri pod vodstvom strokovnega učitelja Vilka Forstneriča iz Maribora. Vse informacije in prijave daje »Mariborski smučarski klub«, Maribor, urarna Stojec, Jurčičeva ul. 8. Klub sporoča v svojem zimskosportnem programu za zimsko sezono, da priredi svojo klubsko tekmo dne 17. januarja pri Ruški koči; a svojo največjo smučsko tekmo na daljavo 50 km za prehodni pokal Meinel & Herold priredi istotam dne 24. januarja. Na startu se pričakuje poleg naših najboljših smučarjev tudi večje število inozemcev. Radi tega bo ta tekma ena najzanimivejših v tej sezoni.

Redek poklic.

Kmalu po zadnji francoski revoluciji je v nekem pariškem listu stal oglas, ki mu ga ni zlepa para:

»Teoretično in praktično izkušen graditelj barikad, ki je bil delj časa zaposlen v največjih mestih Evrope, išče še nadalje če mogoče, trajnega zaposlenja.«

Odkod pa ...

Oče (pretepaje sina): Ali me boš vboagal ali ne? Ali sem jaz tvoj oče ali ne? Sin (jokaje): Odkod naj pa jaz to vem...

Črni dnevi v Monte Carlu.

Francoski časopisi obširno poročajo o neprestani »smoli«, ki se zadnje čase drži igralnice v Monte Carlu. Uprava igralnice stalno izgublja in ima že izgube, kakršnih ne pomnijo. Tudi tu se pozna kriza. Število igralcev je padlo in vsi igralci igrajo zelo oprezno. Če ima ta ali oni srečo, ne igra več dalje, temveč pospravi priigrani dobiček, kupi vozni listek in gre. Posebno zadnje tedne izgublja igralnica milijone in milijone. Če bo šlo tako dalje, bodo razobesili črno zastavo v znak, da je sreča — umrla.

Važen izum za slepce.

V Ameriki so iznašli stroj, s pomočjo katerega bodo lahko čitali navadno tiskane knjige tudi slepci. Stroj je podoben stolu, na katerega se vsede slepec. Tenak svetlobni trak reproducira tiskane črke avtomatično na aluminijev trak z izbočenimi črkami, ki jih slepec lahko zelo hitro čita. Sedanjil izum je še zelo kompliciran, pričakujejo pa, da ga bodo že v kratkem poenostavili tako, da si ga bo lahko nabavil vsak slepec.

Razgovori z našimi umetniki

(Ob razstavi »Brazde« v Mariboru.)

Janez Mežan.

S profesorjem Mežanom sva šla zadnjič čez park do ribnikov. To je bilo na početku meseca in v takih dneh je Mežan navadno dobre volje; v drugi polovici pa hodi včasih okoli, da si ga človek še pogledati ne upa. Zadnje dni je potem zopet vesel, ampak kdor ga pozna, ve, da je to le krinka resignacije.

Nemirno se je oizra! okoli sebe kakor vedno, kadar gre skoz gozd. Čutila sem, da išče in izbira, pa sem ga vendar prekinila:

»Zdaj boste razstavili. Rada bi nekaj priobčila. Pripovedujte mi no vse po vrsti!«

»Koliko sem star, ni važno. Saj me ne boste sodili po letih.« In je pripovedoval:

»Risati sem začel zgodaj, kakor pač mladi ljudje radi rišejo. Očetu to ni bilo

Človek, ki ne zaupa niti smrti.

V Glazgovu je te dni umrl neki Georg Wells. Pred svojo smrtjo je napisal testament, v katerem je zahteval, da vžrigajo v njegovo truplo večjo količino močnega strupa in mu odsečejo glavo. Njegovo zahtevo morata izpolniti dva zdravnik. Georg Wells je na vsak način hotel jamstvo, da je mrtev in da ga ne bi živoga pokopali. Da bi bil povsem siguren, je neverni Anglež zahteval na koncu testa-menta, da ostanke njegovega trupla zažgejo in njegov pepel vržejo v morje. Ko pa so se zdravniki po njegovi smrti prepričali, da je prenehalo bitje srca Georgu Wellsu, ki, kakor je razvidno iz njegovega testamenta, ni zaupal niti smrti, niso izpolnili niti ene njegove zahteve.

Nazadovanje porok in porodov v Nemčiji.

Število porodov v Nemčiji stalno pada. Statistični podatki prve polovice letošnjega leta izkazujejo nazadovanje za 45.000 napram prvi polovici lanskega leta. Število porodov nazaduje na deželi v manjših in večjih mestih. Tudi število porok se je zmanjšalo v prvi polovici letošnjega leta za 30%.

po volji in dobro se spominjam, kako je po prvi šoli odločno izjavil: »Za marlarja ga pa ne pustim, so preveliki reveži!« Pa se ni zgodilo po njegovi preudarni volji.

Moj prvi učitelj je bil J. Lapajne na cerkljanski osnovni šoli; drugi — prav tako dober — Andrej Pogačar v kamniški mestni šoli, kjer sem dobričini Alešovcu sledil kot »klosterski muc«. Na gimnaziji mi je odpiral oči Gašper Poventa, zares izpregledal sem pa šele v vojski.

Potem sem — sam ne vem zakaj — vstopil v semenišče, a hrepenenje po nečem velikem in lepem me je že po dveh semestrih iztrgalo v svet. Hotel sem na Dunaj, a tedanje razmere (koroški plebiscit etc.) so menda povročile, da so mi gospodje na Dunaju povedali, da imamo tudi v Zagrebu umetnostno šolo, in tako sem prišel v Zagreb, kjer so mi bili učitelji Kovačević, Vanka, Babić, Czikos, Krizman, Kljaković i, dr. Najbolj mi je imponiral Babić, pa tudi

Kljaković, a vse je šlo tedaj prehitro mimo mene. Najmanj tri leta sem po nepotrebnem presanjaril in zabil. Vse lepe nauke iz šole sem pozabil in zdaj že sedem let prakticiram umetnost po svoje v tem lepem in preljubeznivem Mariboru, kjer so človeku vsi pogoji dani, da se počasi skisa.«

Prišla sva do ribnike. Ledena skorja se je svetlo bleščala v solncu.

»Zime ne maram,« je pretrgal zvezo, »vse je tako mrzlo! Ta gola drevesa. To belo nebo. Jaz pa imam rad barve, barve, barve.«

Sklonil se je, pobral ob poti zledenelo kepo, jo zalučal po gladini in se smejal kot otrok, ko je poskakovala proti drugi strani ribnika. V njegovih globokih očeh se je nekaj zaiskrilo. Metal je drugo za drugo. Še gruča študentov, ki so prišli mimo, ga ni zmotila. Kaj njemu mar šola, purgarji in ves svet! »Najrajši bi vse pustil in šel kakor cigan.«

Komaj sem ga spravila dalje.

»Mislim, da Vam prav to, da se še niste prilagodili, daje moči za delo. To in pa Vaša otroškost, ki ste je toliko čez vsa ta leta mogli ohraniti. Zdi se mi, da skozi vse Vaše akvarele kliče Gorenjska. Kjer je ta klic najmočnejši, tam je največ toplote in največ življenja. To so tiste Vaše slike, ki delajo človeka dobrega. — Ali ste napravili že tudi kaj večjih del?«

»Pred nekaj leti sem delal sv. Frančiška v Selnici ob Dravi. Največja stvar pa so bile freske, ki sva jih v letošnjih počitnicah s Pirnatom delala v farni cerkvi v Trzihu.«

»Kaj pa za naprej? Ali snujete kake večje načrte?«

»Menda nobenih, čeprav živim samo v tem. Vidite, velik otroci smo ljudje. Vse življenje iščemo absolutno lepoto in zato nikoli ne prdemo do rezultata. Vsa moja dela so samo skice in predštudije za ono končno veliko delo, ki ga nikoli ne bo.«

Curren Bell:

Lowoodska sirota

I. knjiga.

I. POGlavJE.

Vse srepo nasilje Johna Reeda, ves prešerni prezir njegovih sester, vsa nastornost njegove matere, vsa pristranost družine se mi je v vznemirjeni duši dvignilo kot kalni talog v motnem vodnjaku. Zakaj sem morala zmérjati trpeti, počemu so me venomer grdo gledali, me neprenehoma nečesa dolžili, me večno obsojali? Kako to, da nisem nikoli nikomur mogla ugoditi? Zakaj sem zaman skušala, da si kogarkoli naklonim? — Elizo, ki je bila trnasta in sebična, so spoštovali. Georgiani, ki je bila vsa pokvarjena, jedko zlobna, opravljiva in nesramna, so vse izpregledali. Nje lepota, njena ržnata lica, njeni zlati kodri so očito ugajali vsem, ki so jo užrli, in so ji izprosili odpustanje za vsako pregreho. Johnu nikoli niti branili niso, nikar da bi ga kaznovali, kadar je golobom vratove zavijal, pavčke ubijal, ščuval pse nad ovce, kradel grozdje iz cvetličnjaka in izdiral popke najredkejšim bilinam v toplicah. Mater je nazival »stara deklica«, včasih se je rogala njenim sinji poti, ki je bila vendar njegovi hudo podobna. Štrovo je preziral njene želje, neredkokrat ji je kvaril in kazil židano obleko. In vendar je bil večno »njen dragec«. A mene je bilo strah, da bi kdaj v čemerkoli se pregrešila, trudila sem se, da bi izpolnila vsako dolžnost, in pravili so mi od jutra do večera, od večera do pozne noči, da sem hudobna, nadležna, potmuljena in hinavska.

Glava me je še vedno bolela in rana po udarcu in padcu je še venomer krvavela; nihče ni grajal Johna zaradi tega, ker me je bil obleščno udaril; in ker sem se mu postavila po robu, da odvrnem nadaljnje nerazsodno nasilje, so me vsi zasramovali.

»Krivično!« je zavpilo v meni. »Krivično!« mi je zavpila pamet, ki jo je srčna muka neprestano dražila in bila prerano razvila; in odločnost, ki mi je bila vzklika v duši na isti način, mi je šepetala obupne nasvete, kako bi se naj rešila nezgodnega zatiranja: pobegnem naj iz hiše in ko bi to le ne šlo, odklanjam naj jed in pijačo ali pa — naj umrem.

Kako mi je bila duša tisto strašno popoldne potr-

ta! Kak upor mi je besnel v možganih, kak punt v srcu! A v kaki črni temi, v kaki breznamni nevednosti sem bojevala svoj duševni boj! Nisem si znala odgovoriti na vprašanje: »Zakaj sem morala toliko trpeti?« Sedaj — nočem reči, koliko let je od tega preteklo — vidim povod bistro in jasno.

Bila sem nekaka neskladnost v Gateshead-Hallu, prava ničla sem bila tam. Nič skupnega nisem imela z njo in njenimi otroki ali pa z njeno izbrano družino. Resda: če jim nisem bila všeč, jim tudi jaz nisem bila vdana. Niso bili dolžni, da bi obsipavali z ljubeznijo stvar, ki ni mogla nikogar vzljubiti, ki je bila povsem drugega rodu, ki se je od njih razlikovala po čudi, po duševnih darovih, po nagnjenih; nepotrebno stvar, nesposobno, da bi jim bila kakorkoli v prid ali večje ugodje; stvar, ki jim je presedala, ker je v njej klila ogorčenost radi postopka z njo, ker je prezirala njih sodbo. Vem: da bi bila lahkokrvo, duhovito, brezbrizno, prevzetno, lepo, poredno dekle, in četudi bi bila prav tako odvisna in od vseh zapuščena. Mrs. Reed bi bila brez dvoma rajši prenašala mojo prisotnost; njeni otroci bi bili čutili zame več srčnega prijateljstva; služinčad bi bila manj pripravljena, videti v meni edino hudobo in grešnico otroške sobe.

Luč dneva je ostavljala rdečo sobo. Četrta ura je že bila odbila in oblačni popoldan se je nagibal k pustnemu somraku. Slišala sem, kako je dež venomer pjuškjal na šipe stopnišča in kako je veter rjul in zaviljal v grmovju za gradičem. Začelo me je zebsti, bila sem že mrzla kot kamen na cesti; in zdajci mi je hrabrost klonila. Moje obično nastrojenje, zloženo iz malodušja, zdvojnosti in nemočne potrnosti, mi je gasilo in dušilo še živo žerjavico že manj žestokega srca. Vse je trdilo, da sem hudobna, in morda je res bilo tako: ali nisem bila pravkar spočela namenja, da bi gladovala, dokler bi ne umrla? ali pa je bila grobnica pod oltarjem gatesheadske cerkve res tako vabljivo zavetje? Pod takim svodom, so mi rekli, leži gospod Reed; in ker mi je misel nani oživila v srcu njegovo podobo, sem se začela baviti z njo v kipečem strahu. Nisem se ga spominjala, a vedela sem, da mi je bil njeec — moje matere brat — da me je bil vzel kot sirotico pod svojo streho. Ko je izdihal, mu je morala Mrs. Reed priseči, da bo skrbela zame kot za lastno dečo. Ujna je gotovo bila prepričana, da dano obljubo tudi izpolnjuje in jo je menda res izpolnjevala, v koli-

kor ji je to dovoljeval njen nrv. A kako je mogla resnično vzljubiti pritepenko, ki ni bila njene krvi, ki ž njo po soprogovi smrti ni bila prav v nobeni zvezi? Moralo jo je hudo jeziti in kačiti, kadar se je zavedala obveze, da po vsiljeni obljubi nadomestuje mater tujem otroku, ki ga ni mogla ni ljubiti ni božati, ko je morala gledati, kako se nepozvana tajka neprenehoma vsiljuje njeni lastni obitelji.

Neka posebna misel me je obhajala. Ne dvomim, nikoli nisem dvomila, da bi gospod Reed lepo postopal z mano, da ni bil umrl. In sedaj, ko sem tako ždela in gledala belo posteljo in že temne zidove ter včasih obrnila zavzete oči proti motno se bleščečemu zrcalu, sem se začela spominjati vsega, kar sem bila kdaj čula o mrtlič. Ki niso mogli najti miru v grobu, ker jim ljudje niso izpolnjevali zadnjih želj, ki so se vračali na zemljo kaznovati lomilce priseg in maščevati zatirance. Bala sem se, da bi duša gospoda Reeda, ki ji trpjenje revne nečakinje ni dalo miru, zapustila svoje prebivališče — bodisi grobnico v cerkvi, bodisi neznanj svet rajnih — in se mi prikazala v tej pusti sobi. Brisala sem si solze in zadržavala lhtenje, ker me je bilo strah, da bi silna bol zbudila kak nadnaravni glas, ki bi me hotel tolažiti, ali pa pričarala iz teme kako žareče lice, ki bi se sklanjalo nad mano v čudežnem sočutju. Ta v teoriji tako tolažilna misel se mi je zdelo, ostvarjena, grozna; z vsjo silo sem jo odganjala, na moč sem se trudila, da bi ostala mirna. Strésil sem si lase z oči, dvignila glavo in počkušala gledati smelo po mračni sobi. V tem hipu se je na steni zasvetila luč. Vprašala sem se, ali je to bil kak pramen mesečine, ki je zablodil skozi luknjico v oknicah? Ne; da je to svet luč, bi bil miren, tista luč pa se je gibala in ko sem jo gledala, je hušknila na strop in mi drhtela nad glavo. Dames pač vem, da je bil tisti pramen luči brčkone le svit kake svetiljke, ki jo je kdo nesel preko trate; tedaj pa, ko mi je glava zakipela od strahu in so mi vsi živi drgetali v neverjetni vzburkanosti, sem bila uverjena, da je tisti bliskovito potujoči žarek le glasnik kake prikazni z drugega sveta. Srce mi je utrpalo, glava mi je gorela, v ušesih sem slišala zvok — kot bi peroti prhutale. Bilo mi je, kakor bi bil kdo blizu mene, začelo me je daviti, dušiti — moje strplivosti je bilo konec. Planila sem k vratom in začela drmati ključavnico s silo obupa. Nagli koraki so prihajali po hodniku, škrtnil je ključ, vstopili sta Lizika in Abbot.

Stanovanje v novi zgradbi
eno ali dvosobno oddam. Vprašati na Teznoj v gostilni Jelen vsak dan od 2. do 4. ure. 5647

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo in pritlikinami v sredini mesta se odda mirni stranki. Ponudbe na upravo lista pod št. 4. 5657

Obiščite naš pedikerski salon,
samo za Din 10.— osvežiti hočemo Vaše noge, odstraniti kurja očesa in uređiti Vaše nohte brez vsakih bolečin. 5454

Bata

Pokrivala za hladilnike
pri avtomobilih se strokovno izvrše pri Iv. Kravosu, Maribor, Aleksandrova cesta. 5422

Soba in črkoškanje,
vedno najnovejši vzorec na razpoložje izvršuje poceni, hitro in okusno Franje Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Šivalne stroje, gramofone, otroške vozilčke, kolesa
popravlja Justin Gustinčič, mehanična delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. št. 14. 5498

Iščem sobo in kuhinjo
s pritlikinami za 1. jan. za 2. mirni osebi. Cenj, ponudbe na upravo pod šifro »boljši«. 5573

Poltovorni avto
prodam ali zamenjam za vino ali drugo blago. Naslov v upravi. 5650

Stavbene parcele
na prodaj, m² po Din 14.— Radvanjska cesta 48. 5651

Solčno dvosobno stanovanje,
parketirano v prvem nadstropju v novi hiši oddam. Nekrepova ul. 8, vprašati pri hišniku. 5646

Opremljeno ali prazno sobo
oddam s 15. decembrom. Maistrova ul. 181, vrata 4. 5643

Skoraj čisto nova spalnica
iz črešnjevega lesa na prodaj. Ciril-Methodova ul. 18, pritličje, levo, vrata št. 2. 5641

Belo pleskana kuhinja
na prodaj. Mlinska ul. 44. 5642

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo in pritlikinami takoj oddam. Vprašati Obmejna cesta 14, pri igrišču Rapid. 5645

Skладиščne prostore,
skupno za 86 m² površine v središču mesta, oddam v najem. Primerni tudi za delavnico. Pofašnila v trgovini, Maribor, Slovenska ul. 10. 5648

Velike prostore
pripravne za vsako obrt z lokalom v sredini mesta oddam takoj. Naslov v upravi »Večernik«. 5654

Lokal v pritličju,
pripraven za pisarno ali obrt tik kolo-dvora oddam. Aleksandrova c. 48. 5655

Modne novosti

za dame in gospode ter šiviljske potrebščine v modni trgovini

ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

zastopniki se sprejmejo

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“!

IZRABITE PRILIKO OD MIKLAVŽA DO BOŽIČA

DIN 150-120-
DIN 130-104-
DIN 110-88-

TIVAR OBLEKE ZA VAŠE OTROKE

Prostovoljna dražba.

V zapuščinski zadevi po g. Alojziju Meniš se vrši v petek, dne 11. decembra 1931 popoldne ob 3. uri v Mariboru, Kopitarjeva ulica javna prostovoljna dražba različne stanovanjske opreme in nakita. Predmeti se ne prodajo pod cenilno vrednostjo. Podrobnejša pojasnila se dobe v pisarni dr. Blanke — dr. Brandstetter, Maribor, Aleksandrova cesta 14. 5658